

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет комп'ютерних наук
Кафедра теоретичної та прикладної системотехніки

УХВАЛЕНО
Вченою радою факультету
комп'ютерних наук, протокол № 4
від «03» грудня 2019 р.
Голова Вченої ради _____

Назва курсу	Реєстрація прав інтелектуальної власності
Викладач (-і)	Шматков С.І.
Профайл викладача (-ів)	www.linkedin.com/in/сергей-шматков-b2522058
Контактний тел.	(+380 57) 707 50 22
Е-mail:	tps@karazin.ua
Сторінка курсу в системі дистанційного навчання	
Консультації	<i>Очні консультації:</i> понеділок 5 пара о 15:20, 320 ауд.

1. Коротка анотація до курсу

Курс спрямований на ознайомлення аспірантів з основами права інтелектуальної власності, об'єктами та суб'єктами права інтелектуальної власності, джерелами права інтелектуальної власності, охорони винаходів, корисних моделей, промислових зразків, ліцензування, авторським правом та суміжним правами. Розглядаються вимоги та стандарти до форми, змісту і порядку оформлення матеріалів за результатами наукової і науково-технічної діяльності.

2. Мета та цілі курсу

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у аспірантів компетенцій в предметній області інтелектуальної власності, правил оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності, формування навичок для активної наукової роботи в умовах загального безперервного технічного прогресу і інформатизації суспільства.

Основні цілі курсу:

- отримання аспірантами теоретичних і практичних знань і умінь в області патентного і авторського права;
- формування умінь і навичок оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- формування умінь і навичок самостійного проведення, аналізу і оформлення результатів патентно-інформаційного пошуку, їх використання в науково-технічній діяльності.

3. Формат курсу – очний (*offline*).

4. Результати навчання

Аспірант повинен знати:

- основну нормативну базу, що регулює стосунки в області захисту інтелектуальної власності;
- правила оформлення прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- права і обов'язки авторів і власників об'єктів інтелектуальної власності і способи захисту їх прав;
- завдання і порядок проведення науково-технічної експертизи і патентно-інформаційного пошуку;
- вимоги стандартів до форми, змісту і порядку оформлення матеріалів за результатами наукової і науково-технічної діяльності.

Аспірант повинен вміти:

- складати заявки на реєстрацію прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- проводити патентно-інформаційний пошук і використовувати результати його проведення в науковій діяльності;
- визначати факти межі порушень прав інтелектуальної власності;
- оформляти матеріали по результатам наукової і науково-технічної діяльності.

Аспірант повинен володіти:

- методиками пошуку інформації в сучасних інформаційних ресурсах;
- навичками оформлення результатів наукової і науково-технічної діяльності;
- навичками складання і оформлення заявок на реєстрацію права інтелектуальної власності.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60
Разом	90

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\ вибірковий
2020	2	122 Комп'ютерні науки	1	Нормативна (Обов'язкова)

7. Пререквізити

Попередньо прослухані курси: підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень.

8. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

Для виконання практичних робіт студентам знадобиться таке програмне забезпечення: немає.

9. Політики курсу – політика академічної доброчесності.

10. Схема курсу

Тиж. / дата / акад.год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* / Формат**	Матеріали	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 1 / 1 акад.год.	<p>Тема 1. Інтелектуальна власність в Україні. Л1. Поняття права інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному значенні. Зміст права інтелектуальної власності. Поняття немайнових та майнових прав інтелектуальної власності. Обмеження майнових прав інтелектуальної власності.</p>	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год;		Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 2 / 2 акад.год.	<p>Тема 1. Інтелектуальна власність в Україні. Л2. Поняття та класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Характеристика первинних та вторинних суб'єктів права інтелектуальної власності. Інші суб'єкти відносин права інтелектуальної власності.</p>	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год;		Протягом тижня (до наступного заняття)
	<p>ПЗ1. Аналіз видів об'єктів авторського права.</p>	ПЗ (аудиторне)	Матеріали до самостійного завдання (.doc)	Виконати самостійне завдання, 1 год.	12 бал.	Протягом тижня (до наступного заняття)

Тиж. 3 / 1 акад.год.	Тема 2. Авторське право. Л3. Поняття й ознаки об'єкта авторського права. Первинні та похідні суб'єкти авторського права. Виникнення авторських прав у творця твору. Зміст та види авторських прав. Поняття та випадки вільного використання творів	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 4 / 2 акад.год.	Тема 2. Авторське право. Л4. Строк дії авторського права. Підстави для обмеження строку охорони майнового права автора. Перехід творів у суспільне надбання. Розпорядження майновими авторськими правами. Передання та перехід майнових авторських прав. Поняття та зміст авторського договору	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)
	ПЗ2. Аналіз видів об'єктів суміжного права.	ПЗ (аудиторне)	Матеріали до самостійного завдання (.doc)	Виконати самостійне завдання, 1 год.	12 бал.	Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 5 / 1 акад.год.	Тема 3. Суміжні права. Л5. Різновиди суміжних прав. Сфера дії суміжних прав в Україні. Виникнення суміжних прав. Строк дії суміжних прав. Вільне використання об'єктів суміжних прав.	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)

Тиж. 6 / 3 акад.год.	Тема 3. Суміжні права. Л6. Використання фонограм або відеограм, опублікованих із комерційною метою. Особисті немайнові та майнові права виконавця, виробника фонограми або відеограми, організацій мовлення. Розпорядження майновими правами.	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)
	ПЗ3. Аналіз видів об'єктів патентного права.	ПЗ (аудиторне)	Матеріали до самостійного завдання (.doc)	Виконати самостійне завдання, 2 год.	12 бал.	Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 7 / 2 акад.год.	Тема 4. Об'єкти та суб'єкти патентного права. Л7. Оформлення патентних прав. Поняття винаходу. Умови патентоздатності винаходу. Корисна модель як об'єкт українського патентного права. Поняття промислового зразка. Поняття засобів індивідуалізації товарів і послуг.	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 8 / 4 акад.год.	Тема 4. Об'єкти та суб'єкти патентного права. Л8. Суб'єкти патентного права. Патентне відомство. Апеляційна палата. Представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені). Оформлення патентних прав. Особливості патентного права в Україні.	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)

	ПЗ4. Складання опису та заявки на реєстрацію права інтелектуальної власності за тематикою дисертаційної роботи.	ПЗ (аудиторне)	Матеріали до самостійного завдання (.doc)	Виконати самостійне завдання, 2 год.	25 бал.	Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 9 / 2 акад.год.	Тема 5. Реєстрація та захист прав інтелектуальної власності. Л9. Порухення прав інтелектуальної власності. Неправомірне використання об'єктів права інтелектуальної власності. Порядок і основні форми захисту прав інтелектуальної власності	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 10 / 3 акад.год.	Тема 5. Реєстрація та захист прав інтелектуальної власності. Л10. Цивільно-правові засоби захисту прав. Адміністративна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)
	ПЗ5. Складання договору на передачу прав інтелектуальної власності.	ПЗ (аудиторне)	Матеріали до самостійного завдання (.doc)	Виконати самостійне завдання, 1 год.	13 бал.	Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 11 / 1 акад.год.	Тема 6. Розпорядження правами інтелектуальної власності. Л11. Майнові і не майнові права, передання і перехід майнових прав інтелектуальної владності. Правові підстави	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)

	розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Недоговірні і договірні способи розпорядження правами інтелектуальної власності.					
Тиж. 12 / 2 акад.год.	Тема 6. Розпорядження правами інтелектуальної власності. Л12. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Особливості розпорядження майновими правами на окремі об'єкти інтелектуальної власності. Поняття ліцензії та ліцензійного договору.	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)
	ПЗ6. Положення про перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність академічного плагіату.	ПЗ (аудиторне)	Матеріали до самостійного завдання (.doc)	Виконати самостійне завдання, 1 год.	13 бал.	Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 13 / 1 акад.год.	Тема 7. Наукова та науково-технічна експертиза. Л13. Призначення та порядок проведення експертизи. Суб'єкти та об'єкти наукової та науково-технічної експертизи. Форми і види наукової та науково-технічної експертизи	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 14 / 1 акад.год.	Тема 7. Наукова та науково-технічна експертиза. Л14. Права та обов'язки суб'єктів наукової та науково-технічної експертизи. Державне управління у сфері наукової та науково-технічної	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год.		Протягом тижня (до наступного заняття)

	експертизи.					
Тиж. 15 / 1 акад.год.	Тема 8. Методика оформлення результатів наукової та науково-технічної діяльності. Л15. Оформлення результатів НДР. Звіт про науково-дослідну роботу. Дисертація і автореферат дисертації. Структура і правила оформлення.	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год		Протягом тижня (до наступного заняття)
Тиж. 16 / 3 акад.год.	Тема 8. Наукометрія. Л16. Наукометричні показники. Наукометричні бази даних і рейтинги. Web of Science. Scopus. Наукометричні показники в роботі аспіранта	Лекція (аудиторна)	Презентація лекції (.ppt)	Ознайомитись з літературою, переглянути презентацію, 2 год		Протягом тижня (до наступного заняття)
	ПЗ7. Порядок оформлення результатів наукової роботи.	ПЗ (аудиторне)	Матеріали до самостійного завдання (.doc)	Виконати самостійне завдання, 1 год.	13 бал.	Протягом заняття

11. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<i>участь в роботі впродовж семестру - 100</i> Розподіл балів, що присвоюються аспірантам з навчальної дисципліни «Реєстрація прав інтелектуальної власності», є сумою балів за виконання всіх практичних завдань. Впродовж семестру аспірант за виконання всіх завдань отримує – 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	

Практичні заняття	Аспірант отримує максимальну кількість балів за практичне завдання, якщо: завдання виконане повністю та без допомоги викладача; аспірант самостійно може узагальнити, систематизувати матеріал та вільно застосовує його у стандартних ситуаціях та у ситуаціях невизначеності.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання та захист всіх практичних завдань

Схема нарахування балів
Підсумковий контроль в формі заліку без виконання залікової роботи

Звітування про самостійну роботу								Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
12	12	12	12	13	13	13	13	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

12. Рекомендована література

Основна література

1. Концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. – КМУ, 1 червня 2016 р.
2. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. / І. О. Мікульонок – 3-є вид. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 242 с.
3. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право / Ю.М. Кузнецов. – Кондор, 2009. – 446 с
4. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності / І. І. Дахно – Центр навчальної літератури. 2006. – 278 с.
5. Законодавство України в сфері інтелектуальної власності:
а) документи загального визначення

- Конституція України (ст. 41, 54): прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв.1996 р.
  - Цивільний кодекс України. – Кн. четверта «Право інтелектуальної власності» – ст.418-508, ст.1107-1114). – 16.01.2003.
- б) авторське право** (*твори літератури, науки та мистецтва, комп'ютерні програми, бази даних*)
- Закон України «Про [авторське право та суміжних правах](#)». – 02.11.2000.
  - Закон України «Про розповсюдження екземплярів аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» – 26.04.2000.–Нов.редакція 10.07.2003.
  - Постанова Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію авторського права та договорів, що відносяться до права автора на винахід» – №1756. – 27.12.2000.
  - Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права та суміжних прав». – №72. – 18.01.2003.
- в) патентне право** (*винаходи, корисні моделі, промислові зразки, топографії інтегральних мікросхем, сорти рослин, породи тварин*)
- Закон України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі». – 12.07.2000.
  - Закон України «Про охорону прав на промислові зразки». – 1.07.1994.
  - Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем». – 5.11.1997.
- г) право на комерційні позначення** (*комерційні найменування, знаки для товарів та послуг, зазначення походження товарів*)
- Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». – 1.07.1994.
  - Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів». – 29.01.2000.
  - Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». – 15.05.2003.
- д) право на науково-технічну інформацію** (*наукові відкриття, раціоналізаторські пропозиції, науково-технічна інформація, нерозкрита інформація*)
- Указ Президента України «Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні». – 18.09.1992 (з 1994 року діє тільки в частині раціоналізаторських пропозицій).
  - Закон України «Про науково-технічну інформацію». – 1.07.1993.
  - Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». – 1.01.1997.
  - Закон України «Про інформацію». – 2.10.1992.
  - Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах». – 5.07.1994.
  - Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу». – 10.02.1995.
- ж) міжнародні договори, учасницею яких є Україна**
- Всемирная конвенция об авторском праве (06.09.1952), 23 12.1993.
  - Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений (24.07.1971), 31.05.1995.
  - Конвенция об охране интересов производителей фонограмм от незаконного воспроизведения их фонограмм (29.10.1971), 15.06.1999.
  - Парижская конвенция об охране промышленной собственности (20.03.1883), 25.12.1991.

- Договір о патентном праві (1.06.2000), 22.11.2002.
  - Договір о патентной кооперации (19.06.1970), 25.12.1991.
  - Мадридское Соглашение о международной регистрации знаков(14.04.1891), 25.12.1991.
  - Договір о законах относительно товарных знаков (27.10.1994), 13.10.1995.
  - Ниццкое соглашение о Международной классификации товаров и услуг для регистрации знаков (15.06.1957), 01.06.2000.
  - Протокол к Мадридскому соглашению о международной регистрации знаков (28.06.1989), 29.12.2000.
6. Правила составления, подачи и проведения экспертизы заявки на регистрацию квалифицированного указания происхождения товара и/или права на использование зарегистрированного квалифицированного указания происхождения товара. Утв. приказом МОН України от 17.08.01 N 598, зарег. в Минюсте 31.08.01 N 772/5963 с учетом изменений, внесенных приказами от 14.11.03 N 0002700-85, от 29.06.05 N 386.
  7. Наказ Міністерства освіти і науки України № 22 від 22.01.2001 р.«Правила складання і подання заявки на винахід та заявки корисну модель».
  8. Наказ Міністерства освіти і науки України № 110 від 18.02.2002 р.«Правила складання і подання заявки на промисловий зразок». 18.02.02 N 110
  9. Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (Ниццька класифікація). – Дев'ята редакція. Друге, змінене, видання. – У 2-х ч. – Київ, 2008.
  10. Міжнародна патентна класифікація. – Дев'ята редакція (2009). Базовий рівень. – Т.1 – Т.9: . – Київ, 2009.
  11. Міжнародна класифікація промислових зразків (Локарнська класифікація). – Дев'ята редакція. – У 2-х ч. – Київ, 2008.
  12. Патентна документація України: Посібник. Держ. департамент інтелект. власності, ДП «Укр. ін-т пром. Власності»; [С.Д. Куса]. – 2-е вид., допов. – Київ, 2007. – 176 с.
  13. Складання та подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг (практичний посібник): [уклад.: О.Д. Левічева, С.Т. Кривошій]. – Київ, 2005. – 36с

Допоміжна література

1. Гришаев С.П. Интеллектуальная собственность: учебное пособие. – М.: ЮРИСТЪ, 2003. – 238 с.
2. Колесников А.П. Пособие по работе с официальными патентными бюллетенями / А.П. Колесников. – М.: ПАТЕНТ, 2006. – 4-е изд., испр. и доп. – 126 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Журнал "Інтелектуальна власність" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intelvlas.com.ua/>.
2. Офіційний сайт Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності». – Режим доступу : <https://ukrpatent.org/uk>.
3. Офіційний сайт «Всесвітньої організації інтелектуальної власності» (WIPO). – Режим доступу : <https://www.wipo.int/portal/ru/> .